

Wymagania przedmiotowe z języka polskiego klasa II LO (poziom podstawowy)

Wymagania edukacyjne do poszczególnych tematów – kryteria na oceny: niedostateczny, dopuszczający, dostateczny, dobry, bardzo dobry i celujący.

Podstawa opracowania: WSiP „Oblicza epok” – przedmiotowy system oceniania, plan wynikowy i szczegółowy rozkład materiału dla klasy II.

Wymagania są kumulatywne: wyższa ocena obejmuje także wymagania z poziomów niższych

cz. 1. ROMANTYZM

Romantyzm, czyli inna nowoczesność

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wie, że tekst należy do literatury naukowej; dostrzega główną myśl tekstu.
Dostateczny	Wyodrębnia części kompozycyjne tekstu; formułuje temat tekstu.
Dobry	Wyjaśnia, dlaczego tekst należy do literatury naukowej.
Bardzo dobry	Wyjaśnia, czym cechuje się tekst naukowy, podaje jego przykłady.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Romantyzm, czyli inna nowoczesność”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Poezja romantyczna wobec klasycznej

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje źródła poezji romantycznej; wie, że tekst jest wykładem.
Dostateczny	Objaśnia nieznane słownictwo; wskazuje źródła poezji romantycznej.
Dobry	Wskazuje źródła poezji romantycznej.
Bardzo dobry	Porządkuje tezy autora.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Poezja romantyczna wobec klasycznej”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Wielkość i wolność w romantyzmie

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Zna pojęcie historiozofia; określa temat wykładu.
Dostateczny	Wyjaśnia, czym zajmuje się historiozofia; określa temat wykładu.

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Dobry	Odtwarza poglądy Hegla na temat świadomości wolności i roli jednostki w biegu dziejów.
Bardzo dobry	Ustosunkowuje się do poglądów Hegla na temat biegu dziejów.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Wielkość i wolność w romantyzmie”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Tajemniczy buntownik – Giaur Byrona

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Zna podstawowe cechy powieści poetyckiej jako gatunku literackiego; zna pojęcie bohater bajroniczny.
Dostateczny	Wskazuje cechy bohatera bajronicznego; zna pojęcie bohater bajroniczny.
Dobry	Ocenia motywy postępowania bohatera.
Bardzo dobry	Wyjaśnia, dlaczego Giaur jest bohaterem bajronicznym.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Tajemniczy buntownik – Giaur Byrona”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Młodość – czas samopoznania

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Przedstawia Wertera i wskazuje jego najważniejsze cechy oraz relację ze światem.
Dostateczny	Wyjaśnia pojęcie postawy werterycznej i rozpoznaje przejawy indywidualizmu bohatera.
Dobry	Analizuje, jak doświadczenia Wertera kształtują jego sposób myślenia i ocenę świata.
Bardzo dobry	Interpretuje postawę Wertera w kontekście światopoglądu romantycznego.
Celujący	Porównuje Wertera z innym bohaterem romantycznym i problematyzuje doświadczenie młodości oraz samopoznania.

Miłość w Cierpieniach młodego Wertera

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Opowiada, jak rozwija się uczucie Wertera do Lotty.
Dostateczny	Charakteryzuje relację Wertera i Lotty oraz rozpoznaje cechy miłości romantycznej.
Dobry	Wyjaśnia, dlaczego miłość Wertera staje się źródłem cierpienia i konfliktu.

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Bardzo dobry	Interpretuje miłość jako doświadczenie decydujące o losie bohatera.
Celujący	Porównuje miłość Wertera z inną literacką realizacją miłości romantycznej i formułuje własny wniosek.

Romantyczna wizja natury

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje przykłady kontaktu Wertera z naturą.
Dostateczny	Wyjaśnia związek między przeżyciami bohatera a sposobem przedstawiania przyrody.
Dobry	Analizuje zmianę stosunku Wertera do natury w toku powieści.
Bardzo dobry	Interpretuje krajobraz jako sposób wyrażania stanów wewnętrznych bohatera.
Celujący	Porównuje romantyczną wizję natury w powieści Goethego z innym poznanym tekstem.

Powieść w listach

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje Cierpienia młodego Wertera jako powieść epistolarną.
Dostateczny	Wyjaśnia cechy powieści w listach i wskazuje przykłady synkretyzmu rodzajowego.
Dobry	Uzasadnia na podstawie utworu, że forma listów organizuje narrację i charakterystykę bohatera.
Bardzo dobry	Interpretuje wpływ formy epistolarnej na sposób ujawniania emocji i idei romantycznych.
Celujący	Porównuje powieść epistolarną z innym sposobem prowadzenia narracji i ocenia jej możliwości.

Faust – dramat o klęsce rozumu

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Przedstawia Fausta i zna pojęcie postawy faustycznej.
Dostateczny	Wyjaśnia, w jaki sposób Faust dąży do poznania świata i jakie granice próbuje przekraczać.
Dobry	Analizuje motywacje bohatera i konflikt między rozumem a pragnieniem pełni poznania.

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Bardzo dobry	Interpretuje postawę faustyczną jako romantyczną polemikę z ograniczeniami racjonalizmu.
Celujący	Zestawia Fausta z innym bohaterem przekraczającym granice poznania i ocenia sens takiej postawy.

Cierpienie kobiety w Fauscie

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Przedstawia relację Fausta i Małgorzaty oraz wskazuje źródła cierpienia bohaterki.
Dostateczny	Charakteryzuje Małgorzatę i omawia wpływ Fausta na jej los.
Dobry	Analizuje odpowiedzialność bohaterów za tragedię Małgorzaty.
Bardzo dobry	Interpretuje wątek miłosny jako krytykę egoizmu i przekraczania granic moralnych.
Celujący	Problematyzuje odpowiedzialność Fausta za los Małgorzaty, odwołując się do wartości obecnych w dramacie.

„Stare” i „nowe” w Odzie do młodości

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wie, co to jest alegoria; wskazuje wersy zawierające alegorię.
Dostateczny	Omawia własnymi słowami fragmenty poświęcone ukazaniu przestrzeni; wskazuje cechy i właściwości przypisywane młodości.
Dobry	Omawia kontrast młodości i starości pokazany w wierszu.
Bardzo dobry	Wyjaśnia, w jakim celu została zestawiona młodość i starość.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Stare” i „nowe” w Odzie do młodości, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Oda – dialog z tradycją

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Zna odę jako nazwę gatunku lirycznego; wie, że można łączyć Odę... Schillera i Odę... Mickiewicza.
Dostateczny	Omawia założenia klasycyzmu; omawia nastrój utworu.
Dobry	Omawia cechy ody jako gatunku lirycznego.
Bardzo dobry	Wyjaśnia, dlaczego utwór Schillera jest odą.

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Oda – dialog z tradycją”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Manifest polskiego romantyzmu

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wie, że utwór jest balladą; wie, jaka była geneza Romantyczności.
Dostateczny	Wyjaśnia, dlaczego Romantyczność jest manifestem programowym; omawia cechy ballady.
Dobry	Omawia cechy ballady.
Bardzo dobry	Interpretuje Romantyczność jako manifest programowy romantyzmu.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Manifest polskiego romantyzmu”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Romantyczna wrażliwość w czasach wojny

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje aluzje literackie i nawiązania do Biblii; odtwarza własnymi słowami sytuację liryczną przedstawioną w wierszu.
Dostateczny	Omawia postawy bohaterów; cytuje wersy zawierające aluzje literackie i biblijne.
Dobry	Wyjaśnia znaczenia elementów symbolicznych.
Bardzo dobry	Interpretuje aluzje literackie i biblijne.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Romantyczna wrażliwość w czasach wojny”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Natura i historia w balladzie Mickiewicza

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wie, czym jest legenda, zna pojęcie historyzm; przedstawia racje, między którymi córki i żony wojsk Tuhana musiały dokonać wyboru.
Dostateczny	Wyjaśnia, dlaczego tekst reprezentuje balladę jako gatunek; wyjaśnia, czym jest historyzm przypisuje elementy świata przedstawionego dwóm porządkom narracyjnym.
Dobry	Ocenia wybór bohaterów ballady.
Bardzo dobry	Uzasadnia, dlaczego utwór jest balladą.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Natura i historia w balladzie Mickiewicza”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Ludowy kodeks moralny

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje elementy fantastyczne; opowiada własnymi słowami, jak doszło do zbrodni opisanej w utworze.
Dostateczny	Rozróżnia konwencję realistyczną i fantastyczną; rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne.
Dobry	Omawia funkcję konwencji fantastycznej w utworze.
Bardzo dobry	Wyjaśnia, co wnoszą do tekstu zastosowane w nim prozaizmy w pracy pisemnej; porównuje dwie ballady Mickiewicza.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Ludowy kodeks moralny”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Nawiązania do ballad Mickiewicza

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje elementy świata przedstawionego; rozpoznaje elementy natury w utworze.
Dostateczny	Omawia elementy natury w utworze; omawia nastrój wiersza.
Dobry	Omawia relację między miłością a namiętnością.
Bardzo dobry	Interpretuje znaczenia związane z naturą.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Nawiązania do ballad Mickiewicza”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Antynomie miłości romantycznej

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wie, że bohater reprezentuje typ romantycznego kochanka; nazywa emocje bohatera; odtwarza portret psychologiczny kochanki.
Dostateczny	Wyjaśnia, czym cechuje się romantyczny kochanek; omawia emocje bohatera, wyjaśnia, co bohater zarzuca kochance.
Dobry	Wyjaśnia, na czym polega specyfika miłości romantycznej.
Bardzo dobry	Zestawia bohatera z innymi romantycznymi kochankami, np. Werterem.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Antynomie miłości romantycznej”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Erotyki Adama Mickiewicza

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje motyw miłości, sytuację liryczną i adresata w erotykach Mickiewicza.
Dostateczny	Charakteryzuje osobę mówiącą i wyjaśnia ambiwalencję uczuć ukazaną w wierszach.
Dobry	Analizuje paralelizm, sylabotonizm i inne środki kształtujące obraz miłości.
Bardzo dobry	Porównuje wizję miłości i sposób jej wyrażania w Niepewności oraz Dobranoc.
Celujący	Interpretuje erotyki Mickiewicza w kontekście romantycznej wizji miłości i języka poetyckiego.

Miłość romantyczna w popkulturze

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Nazywa uczucia wyrażane przez osobę mówiącą; dostrzega motyw miłości ma świadomość istnienia innych utworów o podobnej tematyce.
Dostateczny	Omawia sposób pokazania toposu miłości romantycznej; wskazuje i nazywa środki wpływające na muzyczność wiersza.
Dobry	Omawia muzyczność utworu.
Bardzo dobry	Interpretuje topos miłości ukazanej w wierszu.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Miłość romantyczna w popkulturze”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Samotność poety

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje w Sonetach krymskich motyw samotnego pielgrzyma i obrazy egzotycznej natury.
Dostateczny	Charakteryzuje podmiot liryczny jako romantycznego podróżnika i artystę.
Dobry	Analizuje samotność poety oraz związek doświadczenia podróży z kreacją świata przedstawionego.
Bardzo dobry	Interpretuje motyw pielgrzyma w kontekście biografii Mickiewicza i romantycznego indywidualizmu.
Celujący	Porównuje samotność poety w Sonetach krymskich z innym romantycznym obrazem artysty lub wygnańca.

Historiozofia w scenerii Orientu

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
-------	-------------------------------

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje elementy Orientu i motyw wędrowni w Sonetach krymskich.
Dostateczny	Wyjaśnia, jak egzotyczna sceneria służy refleksji nad człowiekiem, historią i losem.
Dobry	Analizuje symboliczne znaczenie przestrzeni Orientu oraz relację natury i historii.
Bardzo dobry	Interpretuje sonety jako romantyczną refleksję historiozoficzną wpisaną w doświadczenie podróży.
Celujący	Łączy orientalną scenerię z romantyczną historiozofią i porównuje ją z innym utworem epoki.

Sonet współczesny

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje utwór jako sonet; wskazuje podstawowe środki poetyckie wykorzystane w sonecie, wyodrębnia obrazy poetyckie.
Dostateczny	Omawia motyw pielgrzyma w utworze; omawia obrazy poetyckie.
Dobry	Omawia koncepcję dwóch ojczyzn.
Bardzo dobry	Porównuje motyw pielgrzyma z poznanych sonetów.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Sonet współczesny”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Polski arcydramat romantyczny

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje Dziady cz. III jako dramat romantyczny i wskazuje jego podstawowe cechy.
Dostateczny	Wyjaśnia rolę scen realistycznych, fantastycznych i metafizycznych w konstrukcji utworu.
Dobry	Analizuje synkretizm, kompozycję i sposób kreowania świata przedstawionego.
Bardzo dobry	Interpretuje wybrane sceny jako realizację poetyki dramatu romantycznego.
Celujący	Uzasadnia rangę Dziadów cz. III jako romantycznego arcydramatu, łącząc formę z problematyką utworu.

Patriotyczna wymowa III części Dziadów

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje sceny przedstawiające prześladowania Polaków i cierpienie narodu.

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Dostateczny	Wyjaśnia motyw martyrologii oraz zróżnicowanie postaw społeczeństwa polskiego.
Dobry	Analizuje patriotyczną wymowę scen więziennych i Salonu Warszawskiego.
Bardzo dobry	Interpretuje cierpienie jednostek i wspólnoty w kontekście historii narodu.
Celujący	Problematyzuje romantyczny model patriotyzmu i zestawia go z innym poznaczonym ujęciem postawy wobec ojczyzny.

Wizja poezji i poety w III części Dziadów

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje role Konrada jako poety, wieszczą i duchowego przywódcy narodu.
Dostateczny	Wyjaśnia romantyczną koncepcję poety i znaczenie jego szczególnej pozycji.
Dobry	Analizuje wypowiedzi Konrada dotyczące siły poezji i odpowiedzialności twórcy.
Bardzo dobry	Interpretuje konflikt poety z Bogiem oraz ideę poezji jako siły wpływającej na wspólnotę.
Celujący	Porównuje wizję poety w Dziadach cz. III z innym romantycznym modelem artysty.

Romantyczny prometeizm

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Zna pojęcie prometeizmu i wskazuje jego przejawy w postawie Konrada.
Dostateczny	Wyjaśnia bunt Konrada oraz jego gotowość do poświęcenia się za naród.
Dobry	Analizuje Wielką Improwizację jako wyraz romantycznego prometeizmu.
Bardzo dobry	Interpretuje tragizm Konrada wynikający z pychy, buntu i odpowiedzialności za wspólnotę.
Celujący	Ocenia granice prometeizmu Konrada i zestawia jego bunt z innym bohaterem kultury.

Mickiewicz a mesjanizm

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wyjaśnia sens stwierdzenia „Polska Mesjaszem narodów”.
Dostateczny	Rozpoznaje elementy mesjanizmu w Widzeniu księdza Piotra.
Dobry	Analizuje związek cierpienia narodu z romantyczną historiozofią.
Bardzo dobry	Interpretuje funkcję mesjanizmu w budowaniu nadziei i sensu historii.

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Celujący	Problematyzuje ideę mesjanizmu, oceniając jej znaczenie w kontekście historii Polski i romantycznej wizji narodu.

Wypowiedzi niejednoznaczne

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Odtwarza treści oddane wprost we fragmencie; wskazuje elementy symboliczne, cytuje metafory.
Dostateczny	Wyjaśnia, czego dotyczy wizja przedstawiona we fragmencie utworu; wyjaśnia symbolikę fragmentu, wyjaśnia znaczenia metafor.
Dobry	Ocenia z punktu widzenia czytelnika wypowiedzi wieloznaczne.
Bardzo dobry	Ocenia z punktu widzenia etyki wieloznaczność wypowiedzi.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Wypowiedzi niejednoznaczne”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Tabu językowe

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Zna funkcje języka, zna pojęcie tabu językowe; wyjaśnia, na czym polega funkcja magiczna języka.
Dostateczny	Wyjaśnia, na czym polega funkcja magiczna języka, wyjaśnia, na czym polega tabu językowe; wyjaśnia, w jaki sposób Konrad zwraca się do Boga.
Dobry	Wyjaśnia, czemu służy funkcja magiczna języka, wyjaśnia, na co nie pozwala tabu językowe.
Bardzo dobry	Wyjaśnia, z czego wynika tabu językowe.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Tabu językowe”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Romantyczny topos ojczyzny – współcześnie

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wie, co to jest stereotyp; odtwarza obraz Polski i Polaków zawarty w wierszu.
Dostateczny	Omawia elementy kontrastujące ze sobą; wskazuje elementy kontrastujące ze sobą.
Dobry	Omawia konwencję przedstawienia Polski i Polaków w wierszu.
Bardzo dobry	Wyjaśnia znaczenia zawarte w elementach symbolicznych.

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Romantyczny topos ojczyzny – współcześnie”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Romantyczna poezja egzystencji

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje elementy sygnalizujące obecność osoby mówiącej; wskazuje elementy symboliczne.
Dostateczny	Omawia zawartość myślową części opisowej i refleksyjnej postrzega wypowiedź poetycką jako osobiste wyznanie.
Dobry	Omawia rolę poety ukazaną w utworze.
Bardzo dobry	Wyjaśnia, jaki jest cel życia według osoby mówiącej.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Romantyczna poezja egzystencji”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Nowoczesna poetyka w lirykach łożańskich

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje w tekście symbole; zna pojęcie paradoksu.
Dostateczny	Wyjaśnia znaczenia zawarte w symbolach; wyjaśnia, na czym polega paradoks rozpoczynający wiersz.
Dobry	Omawia symbolikę wiersza.
Bardzo dobry	Wyjaśnia, czemu służą powtórzenia.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Nowoczesna poetyka w lirykach łożańskich”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Polały się łązy... – wzór lapidarności poezji

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wie, że bohaterem lirycznym jest Adam Mickiewicz; zna pojęcie lapidarności.
Dostateczny	Omawia budowę utworu, wie, na czym polega kompozycja klamrowa; wyjaśnia, co szczególnego można zauważyć w kompozycji utworu.
Dobry	Wyjaśnia, w jaki sposób poeta odbrązawia Mickiewicza.
Bardzo dobry	Wyjaśnia, w jakim celu poeta odbrązawia Mickiewicza.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Polały się łązy... – wzór lapidarności poezji”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Romantyczny kreacjonizm Słowackiego

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Zna pojęcie kreacjonizm; wskazuje miejsca, w których ujawniony jest nadawca i odbiorca wiersza.
Dostateczny	Wyjaśnia, na czym polega kreacjonizm w sztuce; omawia zawartość obrazów poetyckich.
Dobry	Omawia język tworzący obrazy poetyckie, ustala, gdzie znajdują się nadawca i odbiorca.
Bardzo dobry	Zestawia kreacjonizm z naśladownictwem.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Romantyczny kreacjonizm Słowackiego”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Dylematy egzystencjalne Kordiana

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Przedstawia Kordiana i rozpoznaje jego najważniejsze role oraz dylematy.
Dostateczny	Wyjaśnia przemianę wewnętrzną bohatera i doświadczenia zdobywane podczas wędrówki po Europie.
Dobry	Analizuje kryzys wartości i przyczyny tragizmu Kordiana.
Bardzo dobry	Interpretuje Kordiana jako bohatera romantycznego i tragicznego.
Celujący	Porównuje dylematy Kordiana z innym bohaterem romantycznym i ocenia jego wybory.

Kordian w poszukiwaniu wartości

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje wartości, których Kordian poszukuje podczas swojej wędrówki.
Dostateczny	Wyjaśnia, jak kolejne doświadczenia zmieniają światopogląd bohatera.
Dobry	Analizuje aksjologiczne poszukiwania Kordiana i ich wpływ na jego decyzje.
Bardzo dobry	Interpretuje przemianę bohatera jako próbę znalezienia sensu działania i odpowiedzialności.
Celujący	Problematyzuje skuteczność romantycznego poszukiwania wartości, odwołując się do losów Kordiana.

Winkelriedyzm kontra mesjanizm

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Zna pojęcia winkelriedyzm i mesjanizm.
Dostateczny	Wyjaśnia główne różnice między obiema koncepcjami poświęcenia narodu.
Dobry	Porównuje winkelriedyzm Kordiana z mesjanizmem Mickiewicza.
Bardzo dobry	Interpretuje obie idee jako odmienne romantyczne odpowiedzi na klęskę narodową.
Celujący	Ocenia konsekwencje obu koncepcji dla rozumienia patriotyzmu i odpowiedzialności jednostki.

Dlaczego upadło powstanie listopadowe?

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje w Kordianie nawiązania do powstania listopadowego.
Dostateczny	Wyjaśnia, w jaki sposób dramat przedstawia słabości uczestników i przywódców powstania.
Dobry	Analizuje literacką diagnozę przyczyn klęski powstania listopadowego.
Bardzo dobry	Interpretuje ocenę powstania w kontekście romantycznych sporów o działanie polityczne i narodowe.
Celujący	Porównuje diagnozę Słowackiego z innym romantycznym wyjaśnieniem klęski narodowej.

Śmierć bohatera romantycznego

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje miejsca, w których ujawnia się osoba mówiąca; wskazuje i nazywa najważniejsze środki języka poetyckiego.
Dostateczny	Odtwarza własnymi słowami nakazy osoby mówiącej; ustala, kim jest osoba mówiąca.
Dobry	Wyjaśnia, co oznacza zmiana osoby mówiącej z liczby mnogiej na pojedynczą.
Bardzo dobry	Zestawia motyw śmierci pokazany w wierszu ze śmiercią w tekstach romantycznych.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Śmierć bohatera romantycznego”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Kordian – romantyczny czy współczesny?

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Przedstawia swoje ogólne wrażenia po obejrzeniu inscenizacji Kordiana; wskazuje różnice między tekstem literackim a inscenizacją Kordiana.
Dostateczny	Wyjaśnia pojęcie inscenizacja; omawia trzy teorie dramatu.
Dobry	Omawia grę aktorską głównych postaci w inscenizacji Kordiana.
Bardzo dobry	Ocenia obejrzaną inscenizację Kordiana.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Kordian – romantyczny czy współczesny?”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Romantyczna ironia

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje aluzje literackie; zna pojęcie ironia.
Dostateczny	Określa rodzaj narracji w tekście; ustala, czego dotyczą aluzje literackie krótko; charakteryzuje bohaterów.
Dobry	Omawia funkcję ironii we fragmencie.
Bardzo dobry	Wyjaśnia, w jakim celu autor wprowadza aluzje literackie.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Romantyczna ironia”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Gorzki rozrachunek z narodem

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje związki Grobu Agamemnona z sytuacją Polski oraz elementy kostiumu antycznego.
Dostateczny	Wyjaśnia analogie i kontrasty wykorzystane przez Słowackiego.
Dobry	Analizuje kompozycję utworu i funkcję odniesień do historii Polski.
Bardzo dobry	Interpretuje antyczny kostium jako narzędzie rozrachunku z narodem.
Celujący	Problematyzuje diagnozę Polski zawartą w Grobie Agamemnona, zestawiając ją z innym romantycznym ujęciem narodu.

Poeta w roli oskarżyciela

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje, o co apeluje poeta i jakie zarzuty kieruje do Polski i Polaków.

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Dostateczny	Rozpoznaje środki tworzące patos oraz najważniejsze symbole.
Dobry	Analizuje lirykę apelu i funkcję środków perswazyjnych w oskarżycielskiej wypowiedzi poety.
Bardzo dobry	Interpretuje stosunek Słowackiego do narodu i ocenia skuteczność zastosowanych środków.
Celujący	Ocenia aktualność i granice poetyckiego oskarżenia wspólnoty, odwołując się do wymowy utworu.

Poeta i śmierć

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wie, że utwór to testament poetycki; wskazuje podstawowe środki języka poetyckiego.
Dostateczny	Wyjaśnia, czym cechuje się testament poetycki; wyjaśnia topos ojczyzny jako okrętu.
Dobry	Uzasadnia tezę, że utwór Słowackiego jest testamentem poetyckim.
Bardzo dobry	Wyjaśnia, jak rozumie puentę wiersza.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Poeta i śmierć”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Ostatnie refleksje wieszczą

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje źródła postawy mistycznej; przypomina, na czym polegała postawa mistyczna.
Dostateczny	Omawia zawartość obrazów poetyckich; wskazuje źródła postawy mistycznej.
Dobry	Wyjaśnia przyczyny przyjmowania przez poetę postawy mistycznej.
Bardzo dobry	Zestawia postawę mistyczną Słowackiego z postawą Mickiewicza.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Ostatnie refleksje wieszczą”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

cz. 2. ROMANTYZM – POZYTYWIZM

Wartość inności

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje w utworach Norwida motyw inności, indywidualizm i postać jednostki wybitnej.
Dostateczny	Wyjaśnia znaczenie pojęć homo viator i indywidualizmu romantycznego w odniesieniu do omawianych tekstów.
Dobry	Analizuje sposób kreowania jednostki wybitnej oraz funkcję symboliki w poezji Norwida.
Bardzo dobry	Interpretuje wartość inności w kontekście chrześcijańskiej aksjologii i „osobnego” romantyzmu Norwida.
Celujący	Porównuje Norwidowski model jednostki z innymi romantycznymi ujęciami indywidualizmu.

Sens sztuki i piękna

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje w poezji Norwida odwołania do sztuki, muzyki i pojęcia piękna.
Dostateczny	Wyjaśnia wybrane metafory, alegorie i nawiązania kulturowe.
Dobry	Analizuje sposób przedstawienia sztuki i doskonałości oraz funkcje środków językowych.
Bardzo dobry	Interpretuje poglądy Norwida na sztukę, piękno i rolę tradycji.
Celujący	Porównuje Norwidowską koncepcję sztuki z innym poznanym ujęciem artysty lub piękna.

Polska i polskość w poezji Norwida

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje obrazy i symbole związane z Polską i polskością w poezji Norwida.
Dostateczny	Wyjaśnia znaczenie kontrastów, personifikacji i neologizmów w budowaniu obrazu ojczyzny.
Dobry	Analizuje wizję ponadczasowej polskości oraz jej związek z tradycją.
Bardzo dobry	Interpretuje Norwidowski obraz Polski w kontekście wartości chrześcijańskich i kulturowych.
Celujący	Zestawia wizję polskości Norwida z innym romantycznym ujęciem ojczyzny i formułuje własny wniosek.

Tragiczna ciągłość losów polskich w XIX i XX wieku

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje temat losu Polaków i motyw pielgrzymowania w wierszach Pielgrzym Norwida i Granica Miłosza.
Dostateczny	Wyjaśnia podstawowe podobieństwa i różnice w przedstawieniu doświadczenia historycznego.
Dobry	Analizuje obrazy poetyckie i środki językowe służące ukazaniu ciągłości polskiego losu.
Bardzo dobry	Interpretuje dialog między tekstami XIX i XX wieku oraz znaczenie nawiązań do romantyzmu.
Celujący	Porównuje oba utwory i formułuje samodzielny wniosek o trwałości romantycznych wzorców myślenia o historii.

Romantyk w wielkim mieście

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wie, na czym polega ironia; nazywa klasy społeczne występujące w utworze.
Dostateczny	Wyjaśnia, kogo lub czego dotyczy ironia; charakteryzuje podmiot liryczny.
Dobry	Omawia wartości ważne dla podmiotu lirycznego.
Bardzo dobry	Wyjaśnia funkcję kontrastu.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Romantyk w wielkim mieście”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Romantyzm zaangażowany

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje w wierszu Do obywatela Johna Brown temat wolności, równości i praw człowieka.
Dostateczny	Wyjaśnia sytuację historyczną przywołaną w utworze i stanowisko osoby mówiącej.
Dobry	Analizuje funkcję środków retorycznych, w tym anafory i apelu do odbiorcy.
Bardzo dobry	Interpretuje utwór jako przykład poezji zaangażowanej w obronę godności człowieka.
Celujący	Ocenia uniwersalność przesłania Norwida i zestawia je z innym tekstem podejmującym problem wolności.

Norwid - nawiązania i kontynuacje

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje w wierszach Jastruna i Mueller nawiązania do twórczości Norwida oraz elementy metapoetyckie.
Dostateczny	Wyjaśnia znaczenie aluzji literackich, puenty i zestawienia kultury wysokiej z popularną.
Dobry	Analizuje sposób prowadzenia dialogu z tradycją Norwida w poezji współczesnej.
Bardzo dobry	Interpretuje funkcję przekształceń i polemiki z romantycznym wzorcem poezji.
Celujący	Ocenia, jak współcześni poeci wykorzystują dziedzictwo Norwida do mówienia o sztuce i prawdzie.

O misji pisarza – krytycznie

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Zna konwencję groteski; rozpoznaje odniesienia do tradycji.
Dostateczny	Omawia sposoby kreowania groteski; wskazuje elementy przedstawione groteskowo.
Dobry	Omawia sposoby kreowania groteski.
Bardzo dobry	Ustala, czemu służy groteska w tekście.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „O misji pisarza – krytycznie”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

POZYTYWIZM

„Wiek pary i elektryczności”

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wie, że w tekście omówiony jest program pozytywistów; wie, o czym jest mowa w tekście.
Dostateczny	Omawia związki między literaturą a społeczeństwem; ustala, które tradycje wpływały na poglądy pozytywistów.
Dobry	Wyjaśnia główne hasła pozytywistów.
Bardzo dobry	Wyjaśnia, dlaczego fragmenty przeczytanych tekstów należą do publicystyki.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Wiek pary i elektryczności”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Filozofia pozytywizmu

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Zna podstawowe nurty filozofii pozytywistycznej: empiryzm, materializm, racjonalizm i scjentyzm.
Dostateczny	Wyjaśnia główne założenia filozofii pozytywnej Augusta Comte’a.
Dobry	Analizuje związek pozytywistycznej koncepcji wiedzy z doświadczeniem, nauką i racjonalizmem.
Bardzo dobry	Porównuje najważniejsze nurty filozoficzne epoki i wskazuje ich konsekwencje dla obrazu człowieka i społeczeństwa.
Celujący	Problematyzuje pozytywistyczną wiarę w naukę i postęp, odwołując się do filozofii epoki i poznanych tekstów.

Pozytywistka o powstaniu styczniowym

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wie, że tekst to proza poetycka; rozpoznaje personifikację.
Dostateczny	Wyjaśnia, na czym polega proza poetycka; omawia postawy bohaterów.
Dobry	Wyjaśnia, dlaczego tekst można uznać za prozę poetycką.
Bardzo dobry	Ocenia postawy bohaterów.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Pozytywistka o powstaniu styczniowym”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznаныmi tekstami.

Płacz matki w Hekubie

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wie, kim była Hekuba, i rozpoznaje antyczne nawiązanie w opowiadaniu.
Dostateczny	Wyjaśnia los Hekuby oraz związek jej cierpienia z doświadczeniem matki w tekście Orzeszkowej.
Dobry	Analizuje tragizm matki i funkcję odwołania do antyku.
Bardzo dobry	Interpretuje motyw matczynego cierpienia jako uniwersalizację doświadczenia powstania styczniowego.
Celujący	Porównuje obraz cierpiącej matki z innym tekstem kultury i problematyzuje sens antycznego kontekstu.

O powstaniu styczniowym – współcześnie

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wie, że utwór nawiązuje do powstania styczniowego; wskazuje elementy nawiązujące do powstania styczniowego.
Dostateczny	Ustala, który z bohaterów jest idealistą, a który pragmatykiem; wskazuje nawiązania do romantyzmu.
Dobry	Wyjaśnia, które racje bohaterów go przekonują; odtwarza obraz powstania styczniowego w utworze.
Bardzo dobry	Ocenia racje bohaterów; odtwarza obraz powstania styczniowego w utworze.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „O powstaniu styczniowym – współcześnie”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Polskie gospodarstwo

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rekonstruuje obraz polskiego gospodarstwa i życia szlachty zaściankowej w Nad Niemnem.
Dostateczny	Wyjaśnia znaczenie pracy, przyrody oraz historii Jana i Cecylii.
Dobry	Analizuje relacje społeczne i funkcję opisów przyrody.
Bardzo dobry	Interpretuje mogiłę Jana i Cecylii jako symbol pracy, wspólnoty i zakorzenienia.
Celujący	Porównuje obraz gospodarstwa w Nad Niemnem z Panem Tadeuszem i ocenia jego znaczenie ideowe.

Program pozytywizmu w Nad Niemnem

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje w Nad Niemnem motywy pracy, patriotyzmu i pamięci o powstaniu.
Dostateczny	Wyjaśnia, jak bohaterowie realizują hasła pozytywizmu.
Dobry	Analizuje związek pracy, pamięci historycznej i nowych wzorów patriotyzmu.
Bardzo dobry	Interpretuje powieść jako literacką realizację programu pozytywistycznego.
Celujący	Ocenia napięcie między tradycją romantyczną a programem pozytywizmu w Nad Niemnem.

Dyskusja o patriotyzmie

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje różne postawy bohaterów Nad Niemnem wobec ojczyzny.

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Dostateczny	Charakteryzuje trzy sposoby rozumienia patriotyzmu obecne w powieści.
Dobry	Porównuje racje bohaterów i wskazuje ich związek z doświadczeniem historycznym.
Bardzo dobry	Interpretuje spór o patriotyzm jako konflikt tradycji, pamięci i praktycznego działania.
Celujący	Formułuje własne stanowisko w dyskusji o patriotyzmie, odwołując się do powieści i innego tekstu.

Starzy i młodzi

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozróżnia pokolenie „starych” i „młodych” w Nad Niemnem.
Dostateczny	Charakteryzuje ich wartości, cele i stosunek do pracy oraz historii.
Dobry	Analizuje źródła konfliktu pokoleń i jego znaczenie dla problematyki powieści.
Bardzo dobry	Interpretuje relacje międzypokoleniowe w kontekście przemian społecznych po powstaniu styczniowym.
Celujący	Porównuje spór pokoleń w Nad Niemnem z innym poznanym konfliktem generacyjnym.

Miłosne historie w Nad Niemnem

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje najważniejsze wątki miłosne w Nad Niemnem.
Dostateczny	Charakteryzuje wybrane pary bohaterów i ich oczekiwania wobec miłości.
Dobry	Analizuje związek miłości z pracą, pozycją społeczną i wyborem stylu życia.
Bardzo dobry	Porównuje różne modele miłości przedstawione w powieści.
Celujący	Ocenia, który model miłości najlepiej współgra z wartościami pozytywizmu, i uzasadnia stanowisko.

Nadniemeńska epopeja

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje w Nad Niemnem rozbudowany obraz społeczeństwa, historii i obyczaju.
Dostateczny	Wyjaśnia rolę wielu wątków, bohaterów i opisów w budowaniu szerokiego obrazu wspólnoty.
Dobry	Analizuje cechy zbliżające powieść do epopei.

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Bardzo dobry	Interpretuje Nad Niemnem jako opowieść o zbiorowości, pamięci i trwaniu tradycji.
Celujący	Porównuje Nad Niemnem z Panem Tadeuszem jako dwie literackie wizje polskiej wspólnoty.

Nad Niemnem na dużym ekranie

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Porównuje wybrane elementy ekranizacji Nad Niemnem z literackim pierwowzorem.
Dostateczny	Rozpoznaje podstawowe środki filmu służące przedstawieniu bohaterów i świata powieści.
Dobry	Analizuje, co adaptacja zachowuje, skraca lub zmienia wobec tekstu Orzeszkowej.
Bardzo dobry	Ocenia funkcję decyzji reżyserskich i ich wpływ na interpretację powieści.
Celujący	Samodzielnie ocenia adaptację filmową, uzasadniając, jak język filmu przekształca sensy literackiego pierwowzoru.

Koniec pozytywistycznego idealizmu

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wie, co to jest stylizacja środowiskowa; wie, co to język ezopowy.
Dostateczny	Podaje przykłady stylizacji środowiskowej; rozumie nawiązanie do hasła asymilacji Żydów.
Dobry	Omawia związek puenty z tekstem.
Bardzo dobry	Wyjaśnia, dlaczego utwór jest nowelą.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Koniec pozytywistycznego idealizmu”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Realizm w powieści

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Zna powieść realistyczną jako rodzaj powieści ze względu na konwencję; omawia cechy powieści realistycznej.
Dostateczny	Omawia cechy powieści realistycznej; wyjaśnia, na czym polega dominacja narratora nad światem przedstawionym w powieści realistycznej.
Dobry	Omawia cechy powieści realistycznej.

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Bardzo dobry	Zestawia powieść realistyczną z innymi rodzajami powieści.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Realizm w powieści”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Powieść realistyczna

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Zna realizm jako konwencję literacką; zna pojęcie przestrzeni intymna.
Dostateczny	Wyjaśnia, co to jest przestrzeń intymna; przypomina cechy realizmu jako konwencji literackiej.
Dobry	Wyjaśnia, dlaczego powieść Balzaca reprezentuje powieść realistyczną.
Bardzo dobry	Wyjaśnia, dlaczego utwór Balzaca reprezentuje powieść realistyczną.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Powieść realistyczna”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Czytanie powieści

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wie, że tekst jest esejem; cytuje odpowiednie fragmenty.
Dostateczny	Wyjaśnia, na czym polega oczyszczające działanie literatury; wydobywa informacje z tekstu.
Dobry	Omawia wpływ literatury na czytelnika.
Bardzo dobry	Wyjaśnia, dlaczego tekst jest esejem.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Czytanie powieści”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Realistyczny obraz społeczeństwa

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wie, że Lalka reprezentuje powieść realistyczną tytułuje wątki powieści; opowiada o miejscach przedstawionych w powieści.
Dostateczny	Omawia założenia powieści realistycznej; omawia warstwy społeczne przedstawione w powieści.
Dobry	Uzasadnia, dlaczego Lalka jest powieścią realistyczną.
Bardzo dobry	Ocenia narrację powieści.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Realistyczny obraz społeczeństwa”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Miłość w czasach nieromantycznych

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje wpływ miłości do Izabeli na życie i decyzje Wokulskiego.
Dostateczny	Charakteryzuje uczucie Wokulskiego oraz jego wyobrażenia o Izabeli.
Dobry	Analizuje konflikt między romantycznym uczuciem a realistycznymi warunkami społecznymi.
Bardzo dobry	Interpretuje miłość Wokulskiego jako źródło jego wewnętrznego rozdarcia.
Celujący	Porównuje miłość Wokulskiego z romantycznym modelem uczucia i ocenia jej znaczenie dla losu bohatera.

Wokulski – pozytywista

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje w działaniach Wokulskiego elementy programu pozytywistycznego.
Dostateczny	Wyjaśnia jego stosunek do pracy, nauki i awansu społecznego.
Dobry	Analizuje sprzeczności między pozytywistycznymi działaniami a romantyczną emocjonalnością Wokulskiego.
Bardzo dobry	Interpretuje Wokulskiego jako bohatera przełomu dwóch epok.
Celujący	Ocenia, czy Wokulski jest przede wszystkim pozytywistą czy romantykiem, i uzasadnia stanowisko.

Trzy pokolenia idealistów

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje bohaterów Lalki reprezentujących różne pokolenia idealistów.
Dostateczny	Charakteryzuje ich ideały oraz sposób rozumienia pracy, nauki i patriotyzmu.
Dobry	Porównuje Rzeckiego, Wokulskiego i Ochockiego jako przedstawicieli odmiennych odmian idealizmu.
Bardzo dobry	Interpretuje losy idealistów jako diagnozę przemian XIX-wiecznego społeczeństwa.
Celujący	Problematyzuje wartość i skuteczność idealizmu na podstawie losów trzech pokoleń bohaterów.

Utopia naukowa w „Lalce”

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Dopuszczający	Wskazuje bohaterów i pomysły związane w Lalce z nauką oraz postępem.
Dostateczny	Wyjaśnia, jak powieść przedstawia naukę jako wartość i źródło nadziei.
Dobry	Analizuje utopijne elementy wizji postępu naukowego.
Bardzo dobry	Interpretuje napięcie między marzeniem o nauce a realiami społecznymi epoki.
Celujący	Ocenia, czy naukowa utopia w Lalce jest wyrazem optymizmu czy krytyki pozytywistycznej wiary w postęp.

Topos theatrum mundi

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje w Lalce motyw theatrum mundi.
Dostateczny	Wyjaśnia znaczenie obrazu świata jako teatru i wskazuje sceny realizujące ten topos.
Dobry	Analizuje funkcję toposu w ocenie bohaterów i społeczeństwa.
Bardzo dobry	Interpretuje theatrum mundi jako metaforę pozoru, ról społecznych i ludzkiego losu.
Celujący	Porównuje topos theatrum mundi w Lalce z jego realizacją w innym poznanym utworze.

Nowy kształt powieści

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje w Lalce narrację odautorską i pamiętnikarską.
Dostateczny	Wyjaśnia różnice między sposobami prowadzenia narracji.
Dobry	Analizuje, jak zmiana perspektywy narracyjnej wpływa na obraz bohaterów i wydarzeń.
Bardzo dobry	Interpretuje wielogłosowość narracji jako element nowoczesnego kształtu powieści.
Celujący	Ocenia, jak rozwiązania narracyjne Prusa poszerzają możliwości realistycznej powieści XIX wieku.

Język ezopowy w XIX i XX w.

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Zna pojęcie języka ezopowego i wskazuje jego przykłady.
Dostateczny	Wyjaśnia, dlaczego twórcy XIX wieku posługiwali się językiem ezopowym.
Dobry	Analizuje sposób ukrywania sensów politycznych w Lalce i innych tekstach.

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Bardzo dobry	Interpretuje język ezopowy jako strategię porozumienia z odbiorcą w warunkach cenzury.
Celujący	Porównuje funkcję języka ezopowego w tekstach XIX i XX wieku.

Stylistyczne zróżnicowanie polszczyzny

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Zna pojęcie idiolekt; wie, co to jest styl językowy.
Dostateczny	Charakteryzuje idiolekt wybranej osoby; omawia cechy wybranego stylu językowego.
Dobry	Omawia cechy różnych stylów funkcjonalnych.
Bardzo dobry	Porównuje różne style funkcjonalne.
Celujący	Samodzielnie problematyzuje zagadnienie „Stylistyczne zróżnicowanie polszczyzny”, łącząc je z kontekstem epoki i innymi poznanymi tekstami.

Język środowiskowy

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Zna pojęcie socjolektu i rozpoznaje przykłady języka środowiskowego.
Dostateczny	Charakteryzuje słownictwo wybranej grupy i wyjaśnia jego związek z jej doświadczeniem oraz wartościami.
Dobry	Analizuje funkcje socjolektu w komunikacji i kreowaniu tożsamości grupowej.
Bardzo dobry	Porównuje socjolekty różnych środowisk i interpretuje ich funkcję w tekście literackim lub użytkowym.
Celujący	Ocenia wpływ języka środowiskowego na obraz grupy i świadomie dobiera rejestr języka do sytuacji komunikacyjnej.

Historia w kształcie literackim

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje Potop jako powieść historyczną i wskazuje podstawowe cechy gatunku.
Dostateczny	Wyjaśnia związek fabuły z historią oraz rolę archaizacji w budowaniu dawności.
Dobry	Analizuje sposób łączenia faktów historycznych z fikcją literacką.
Bardzo dobry	Interpretuje Potop jako literacki obraz historii podporządkowany określonej wizji wspólnoty.

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Celujący	Ocenia możliwości i ograniczenia powieści historycznej jako sposobu opowiadania o przeszłości.

Społeczeństwo polskie czasu klęski

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Przedstawia szlachtę jako bohatera zbiorowego i wskazuje jej różne postawy w czasie klęski.
Dostateczny	Charakteryzuje Radziwiłła, Kmicica i wybrane grupy społeczne.
Dobry	Analizuje mechanizmy perswazji i manipulacji oraz przemiany postaw wobec ojczyzny.
Bardzo dobry	Interpretuje obraz społeczeństwa jako diagnozę jego słabości i zdolności do odrodzenia.
Celujący	Porównuje społeczeństwo z Potopu z innym literackim obrazem wspólnoty w sytuacji zagrożenia.

Sienkiewiczowski model patriotyzmu

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje bohaterów i wydarzenia ukazujące patriotyzm w Potopie.
Dostateczny	Wyjaśnia, jakie postawy wobec ojczyzny Sienkiewicz przedstawia jako pożądane.
Dobry	Analizuje przemianę Kmicica jako drogę od egoizmu do służby wspólnocie.
Bardzo dobry	Interpretuje model patriotyzmu w powieści w kontekście jej historycznego i narodowego przesłania.
Celujący	Ocenia Sienkiewiczowski model patriotyzmu i zestawia go z innym poznanym wzorem postawy obywatelskiej.

Miłość z przeszkodami

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Streszcza wątek miłości Oleńki i Kmicica.
Dostateczny	Charakteryzuje relację bohaterów i wskazuje przeszkody stojące na drodze ich uczucia.
Dobry	Analizuje wpływ miłości na przemianę Kmicica.
Bardzo dobry	Interpretuje wątek miłosny jako element łączący przemianę osobistą bohatera z jego dojrzewaniem moralnym.

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Celujący	Porównuje miłość Oleńki i Kmicica z romantycznym modelem miłości i ocenia funkcję tego wątku w powieści.

Andrzej Kmicic a Jacek Soplica

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Wskazuje podstawowe podobieństwa między losami Andrzeja Kmicica i Jacka Soplicy.
Dostateczny	Charakteryzuje przemianę obu bohaterów oraz motywy ich działania.
Dobry	Porównuje drogi bohaterów od winy do rehabilitacji i służby ojczyźnie.
Bardzo dobry	Interpretuje Kmicica i Soplicę jako bohaterów dynamicznych realizujących model moralnej przemiany.
Celujący	Ocenia oba modele przemiany, odwołując się do Potopu i Pana Tadeusza.

Dawność w języku Potopu

Ocena	Wymagania tematyczne – uczeń:
Niedostateczny	Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
Dopuszczający	Rozpoznaje archaizmy i zjawisko archaizacji w języku Potopu.
Dostateczny	Rozróżnia podstawowe typy archaizmów i wyjaśnia znaczenie wybranych dawnych form.
Dobry	Analizuje funkcję archaizacji w narracji, dialogach i kreacji świata historycznego.
Bardzo dobry	Interpretuje wpływ dawnego języka na wiarygodność i styl powieści Sienkiewicza.
Celujący	Porównuje sposoby budowania dawności językowej w Potopie i innym poznanym utworze historycznym.